

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 8ης Μαΐου 2007

κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τροποποιήσεις του καταστατικού της
(CON/2007/13)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 29 Μαρτίου 2007 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα της Τράπεζας της Ελλάδος για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με σχέδιο τροποποιήσεων του καταστατικού της (εφεξής «σχέδιο τροποποιήσεων»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τρίτη και πέμπτη περίπτωση, της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων¹, καθώς το σχέδιο τροποποιήσεων αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος και συστήματα πληρωμών και διακανονισμού. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου τροποποιήσεων

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το σχέδιο τροποποιήσεων, οι περισσότερες από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις σκοπούν στην προσαρμογή του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος στις πρόσφατες εξελίξεις στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών το οποίο καθορίζει τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται αποδεκτά ως ασφάλειες για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Εν προκειμένω, το σχέδιο τροποποιήσεων υποστηρίζει την αποδοχή από την Τράπεζα της Ελλάδος δανειακών απαιτήσεων ως ασφαλειών για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής και την παροχή ενδοημερήσιας πίστωσης, σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7, της 31ης Αυγούστου 2000, σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος², όπως ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την υπ' αριθ. ΣΝΠ 61/6.12.2006 πράξη. Επίσης, με το σχέδιο τροποποιήσεων σκοπείται η βελτίωση της λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών μέσω της ενίσχυσης της προστασίας των κεφαλαίων που τηρούνται σε λογαριασμούς στα εν λόγω συστήματα, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής ελληνικής συνιστώσας του TARGET2, το οποίο

¹ ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

² ΕΕ L 310 της 11.12.2000, σ. 1. Κατευθυντήρια γραμμή όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2006/12 (ΕΕ L 352 της 13.12.2006, σ. 1).

είναι το νέο σύστημα πληρωμών κεντρικών τραπεζών που δημιουργεί το Ευρωσύστημα κατά την παρούσα περίοδο. Τέλος, το σχέδιο τροποποιήσεων στόχο έχει να επιτρέψει στην Τράπεζα της Ελλάδος, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει και άλλη μεταβολή στο ελληνικό δίκαιο, να διασφαλίσει τον έλεγχο της διαχείρισης των παροχών κοινωνικής ασφάλισης προς το προσωπικό της, ο οποίος θα διενεργείται μέσω νομικού προσώπου ειδικού σκοπού που θα ελέγχεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Οι περισσότερες από τις διατάξεις του σχεδίου τροποποιήσεων αφορούν στη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής και την παροχή ενδοημερήσιας πίστωσης από την Τράπεζα της Ελλάδος. Άλλες διατάξεις του σχεδίου τροποποιήσεων στόχο έχουν την περαιτέρω διασφάλιση της ασφάλειας των συστημάτων πληρωμών και την παροχή αυξημένης προστασίας έναντι του συστημικού κινδύνου. Η ΕΚΤ γενικά επιδοκιμάζει τις εν λόγω διατάξεις του σχεδίου τροποποιήσεων, καθώς αυτές στηρίζουν την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στην Ελλάδα σύμφωνα με τις πρόσφατες μεταβολές στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών και ενισχύουν περαιτέρω την ομαλή λειτουργία των ελληνικών συστημάτων πληρωμών λαμβάνοντας ήδη υπόψη το μελλοντικό νομικό πλαίσιο του TARGET2.

3. Συγκεκριμένες αλλαγές που εισάγει το σχέδιο τροποποιήσεων

- 3.1 Στα είδη των περιουσιακών στοιχείων που γίνονται αποδεκτά από την Τράπεζα της Ελλάδος ως ασφάλειες θα περιλαμβάνονται και οι δανειακές απαιτήσεις, όπως απαιτήσεις εκ τραπεζικών δανείων και λοιπών πιστώσεων. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η εν λόγω τροποποίηση αντικατοπτρίζει τις πρόσφατες μεταβολές στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος που διέπει τη σύσταση ασφαλειών κατά το οποίο οι δανειακές απαιτήσεις γίνονται αποδεκτές από την 1η Ιανουαρίου 2007 για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2000/7 της 31ης Αυγούστου 2000 σχετικά με τα μέσα και της διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.
- 3.2 Επίσης, το νόμιμο ενέχυρο της Τράπεζας της Ελλάδος για την εξασφάλιση των απαιτήσεών της που προκύπτουν από την παροχή πιστώσεων στο πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής ή από συναλλαγές μέσω των συστημάτων του άρθρου 55 παράγραφος 5 του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος³ θα διευρυνθεί ώστε να καταλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία που κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η ΕΚΤ παρατηρεί ότι τα δικαιώματα ενέχυρου της Τράπεζας της Ελλάδος όσον αφορά συναλλαγές που διενεργούνται μέσω της δικής της συνιστώσας του TARGET2 θα διέπονται από το μελλοντικό νομικό πλαίσιο του TARGET2. Η

---

³ Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 55 παράγραφος 5 του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος αναφέρεται σε συστήματα συμψηφισμού, διακανονισμού και εν γένει εκκαθάρισης πληρωμών, καθώς και σε συστήματα διενέργειας, συμψηφισμού, διακανονισμού και εν γένει εκκαθάρισης εξωοργανισμιακών συναλλαγών επί τίτλων σε αξιωματική ή λογιστική μορφή και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων.

σύσταση ενεχύρου επί απαιτήσεων εκ τραπεζικών δανείων και λοιπών πιστώσεων επιτρέπεται βάσει του ελληνικού δικαίου.

- 3.3 Η διαδικασία για την αναγκαστική εκποίηση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων θα καταστεί πιο ευέλικτη για την Τράπεζα της Ελλάδος. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος θα αποκτήσει τη διακριτική ευχέρεια να προχωρεί στην εκποίηση ή είσπραξη των ενεχυρασμένων τίτλων ή απαιτήσεων αμέσως μόλις οι απαιτήσεις της καταστούν ληξιπρόθεσμες, χωρίς να κοινοποιεί έγγραφη ειδοποίηση στον οφειλέτη πριν προβεί στην εκποίηση ή είσπραξη, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, το οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο (άρθρο 4 του Ν. 3301/2004). Η ΕΚΤ προτείνει να εισαχθεί αναφορά και στις απαιτήσεις στο σχέδιο τροποποίησης της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 57Α του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου αναφέρεται ότι «ή, εφόσον οι τίτλοι είναι ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί, να εισπράττει ιδίω ονόματι τις εξ αυτών απαιτήσεις».
- 3.4 Βάσει των γενικών διατάξεων του ελληνικού δικαίου, η κατάσχεση δεν θίγει υφιστάμενα δικαιώματα ασφάλειας ή συμψηφισμού, ώστε συναλλαγές υπό επεξεργασία σε συστήματα πληρωμών ή ποσά που ήδη αντιστοιχούν σε συγκεκριμένη συναλλαγή θα προστατεύονται από την κατάσχεση. Προκειμένου να ενισχυθεί η προστασία των εν λόγω συστημάτων, ακόμη και σε περίπτωση κατάσχεσης, το σχέδιο τροποποιήσεων προβλέπει ότι οι λογαριασμοί που τηρούνται σε συστήματα πληρωμών στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν υπόκεινται σε κατάσχεση από τρίτους. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο τροποποιήσεων αποτελεί συνεπώς εξαίρεση από τις γενικές διατάξεις περί συμψηφισμού του ελληνικού Αστικού Κώδικα, και ειδικότερα από το άρθρο ΑΚ 451 που απαγορεύει το συμψηφισμό ακατάσχετων απαιτήσεων, και δεν θίγει την ισχύ και εκτελεστότητα των δικαιωμάτων συμψηφισμού της Τράπεζας της Ελλάδος. Πράγματι, το σχέδιο τροποποιήσεων, το οποίο περιορίζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση λογαριασμών που τηρούνται σε συστήματα ή συνιστώσες συστημάτων πληρωμών, δεν επιβάλλει γενική απαγόρευση κατάσχεσης, ενώ, σε κάθε περίπτωση, οι απαιτήσεις στις οποίες αφορά το άρθρο 57Α του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος είναι σαφώς διακριτές από εκείνες που απαριθμούνται ως ακατάσχετες στο άρθρο 982 του ελληνικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Συνεπώς, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των μελλοντικών σχετικών απαιτήσεων στο πλαίσιο του TARGET2, η ΕΚΤ επιδοκιμάζει την εν λόγω τροποποίηση. Επίσης, η ΕΚΤ προτείνει η διατύπωση του σχεδίου τροποποιήσεων να διευρυνθεί ώστε να καταλαμβάνει ρητά και τα συστήματα διακανονισμού που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς η ίδια επιχειρηματολογία ισχύει και ως προς τα συστήματα αυτά.
- 3.5 Τέλος, το σχέδιο τροποποιήσεων θα επιτρέπει στην Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν περαιτέρω σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης, να συνιστά ή να μετέχει σε εξειδικευμένα νομικά πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν την υποστήριξη ή ειδικότερη επιδίωξη σκοπών που αφορούν στην κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της, κατά παρέκκλιση των διατάξεων που της απαγορεύουν να ασκεί εμπορία, να μετέχει άμεσα σε εμπορική, βιομηχανική ή άλλη επιχείρηση και να αγοράζει μετοχές άλλων τραπεζών ή εταιριών. Παρόλο που η σχέση ανάμεσα στην Τράπεζα της Ελλάδος και σε

τέτοιου είδους εξειδικευμένα νομικά πρόσωπα δεν είναι ακόμη καθορισμένη, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι, σε περίπτωση που η Τράπεζα της Ελλάδος ασκούσε ή ήλεγχε τέτοιου είδους λειτουργίες, θα αναλάμβανε πλήρως την ευθύνη για αυτές, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της συνθήκης και του καταστατικού, ιδίως εκείνων που αφορούν την οικονομική ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών και την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 8 Μαΐου 2007.

[υπογραφή]

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET